

Onderwerp: Onderbouwing ecologie
Project: B11743 Kerkstraat 38 Oostzaan
Datum: 2 december 2022

Opgesteld door: Mevr. A. Grim
Aan: Stichting Het Zaankwartier p/a AVB
De heer W. van Wijnen

Aanleiding en vraag

Voor het initiatief op het terrein achter Kerkstraat 40 t/m 54 (entree ter hoogte van Kerkstraat 38) in Oostzaan is op 10 februari 2021 een Quicksan flora en fauna opgeleverd. In deze Quicksan flora en fauna is aangegeven dat een negatieve invloed op de soorten ringslang en grondgebonden zoogdieren hier niet wordt verwacht. Het bevoegd gezag heeft recent om een aanvullende ecologische onderbouwing gevraagd. Deze onderbouwing heeft betrekking op genoemde soorten. Om de onderbouwing te kunnen beargumenteren is de locatie op 8 november jl. tussen 10:00 en 11:00 uur opnieuw bezocht. De weersomstandigheden waren: temperatuur 13 graden, droog, windkracht rond 3 bft.

Deze notitie start met de locatie beschrijving met daarop volgend de ecologische onderbouwing. Afsluitend wordt van alle soorten beschreven wat het leefgebied en leefwijze is. Met een schermafbeelding van waarneming.nl wordt inzichtelijk gemaakt waar waarnemingen ten opzichte van de planlocatie (gele ster) de afgelopen drie jaar zijn gemeld.

Locatie beschrijving

De locatie bestaat grotendeel uit een met stelconplaten verhard terrein. Aan de zuidzijde staan de woningen van de Kerkstraat 40 t/m 52. De tuinen van deze woningen grenzen aan het verharde terrein. De overgang wordt gevormd door een verwilderde vegetatiestrook met jonge opslag van berk, zwarte els, en wilg. De ondergroei bestaat uit braam en klimop. Op het terrein ligt veel rommel en puin: metalen buizen, delen van motoren, tegels, pallets, plastic, (delen van) boten, containers, wasmachines, radiatoren, etc. Daarnaast wordt het terrein gebruikt als uitlaatplaats voor honden.

Panorama opname richting woningen (van noord naar zuid)

Opslag van berk en wilg

Verruigde oeverzone met braam

Panorama opname richting bos (van zuid naar noord)

Aan de oost- en noordzijde wordt het terrein begrensd door een watergang. Aan de oostkant ligt aan de overzijde van de watergang het talud van de snelweg A8. Aan de noordzijde ligt een bosperceel.

Sloot en achterliggend bosperceel aan de noordzijde

De noordoever van het terrein is sterk verruigd en heeft een steile overgang van water naar land. Op het land is er een smalle strook waar coniferen staan en exemplaren elzenhakhout, eik, gewone es en esdoorn. De stamdiameter van deze stammetjes is circa 10 cm of dunner. Een enkel exemplaar is wellicht iets dikker. In deze bomen zitten geen holtes.

Aan de westzijde staan een aantal containers en ligt er veel afval. Tussen de containers en de Kerkstraat 36 staat een vegetatiestrook die voornamelijk bestaat uit jonge zwarte els (stamdiameter kleiner dan 10 cm). Er zijn enkele wat grotere bomen. In deze bomen zijn geen holtes waargenomen.

In de noordoosthoek ligt een flinke stapel snoeiafval

Ecologische beoordeling

De ecologische beoordeling heeft betrekking op de soorten: egel, hermelijn, boommarter, bunzing, damhert, eekhoorn, ringslang, rosse woelmuis, steenmarter, waterspitsmuis en wezel.

Het grootste deel van het terrein betreft kaal-, verhard terrein met stelconplaten. Dit areaal vervult geen ecologische functie voor de genoemde soorten.

Aan de oost- en noordzijde grenst het terrein aan water. De overgang van water naar land is vrij steil. De landzone is sterk verruigd met voornamelijk braam, grassen en wat riet. Aan de oostzijde staan zwarte elzen. In deze zwarte elzen zitten geen holtes. Aan de noordzijde is een smalle strook met lawsoncipres afgewisseld met dunne stammen els, eik, es en esdoorn. In deze bomen zitten geen holtes. Het leefgebied van Waterspitsmuis ligt langs schoon, niet te voedselrijk water met bodembedekkende vegetatie en voldoende schuil-mogelijkheden in oevers. Ook ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Het land dient middels een laagte in de oever toegankelijk te zijn. Een dergelijke oeverzone is op deze locatie niet aanwezig. Het terrein wordt als geschikt habitat voor genoemde soorten uitgesloten.

Rosse woelmuis komt voornamelijk voor in loof- en gemengd bos met een goed ontwikkelde onderbegroeiing. Deze soort houdt niet van water. De ligging in de bebouwingsstrook en naast het water, maakt dat deze soort hier niet te verwachten is. Het terrein wordt als geschikt habitat voor deze soort uitgesloten.

Bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel maken nesten bijvoorbeeld in oude konijnenholen, kieren of andere holtes op de grond. Holten van dierlijke oorsprong zijn niet waargenomen. In en tussen het afval is het denkbaar dat er een plek wordt gevonden om een nest te bouwen. Het omliggende terrein is echter niet interessant als leef- en foerageergebied. Bovendien laten de kaarten van waarneming.nl zien dat de gedane waarnemingen voornamelijk liggen in het Oostzanerveld. Laatstgenoemde betreft een vele malen aantrekkelijk gebied. Het terrein wordt als geschikt habitat voor deze soorten uitgesloten.

Boommarter en eekhoorn maken nesten in bomen. De bomen hebben een te geringe diameter voor holtes, deze zijn dan ook niet aangetroffen. In de bomen zijn ook geen (grote takken)nesten aangetroffen. De bomen hebben dus geen verblijfsfunctie voor deze soorten. Het wordt daarom uitgesloten dat deze diersoorten op dit terrein voorkomen.

De aanwezigheid van egel kan niet worden uitgesloten. Deze soort komt voor in bijna alle landschappen, ook in verstedelijkte omgeving. 's Nachts trekken ze erop uit om te foerageren en kunnen dan vele kilometers afleggen. Het is mogelijk dat de egel ergens op het terrein een nest heeft gemaakt. De verdere ontwikkeling van het initiatief kan leiden tot het overtreden van één of meerdere van de verbodsbepalingen. In Noord Holland valt de egel onder de provinciale vrijstelling. Voor deze mogelijke overtredingen hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming bevat een algemene zorgplicht (artikel 1.11). Die vereist dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De zorgplicht houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is:

- dergelijke handelingen achterwege te laten, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen te treffen om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Deze zorgplicht is niet strafrechtelijk handhaafbaar, maar wel bestuursrechtelijk (onder andere via toepassing van bestuursdwang door het bevoegde bestuursorgaan).

Conclusie

De aanwezigheid van hermelijn, boommarter, bunzing, damhert, eekhoorn, ringslang, rosse woelmuis, steenmarter, waterspitsmuis en wezel op het terrein achter Kerkstraat 40 t/m 54 kan worden uitgesloten.

De aanwezigheid van egel kan niet worden uitgesloten. De verdere ontwikkeling van het initiatief kan leiden tot het overtreden van één of meerdere van de verbodsbepalingen. In Noord Holland valt de egel momenteel onder de provinciale vrijstelling. Voor deze mogelijke overtredingen hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Te allen tijde dient men rekening te houden met de zorgplicht.

Bijlage soorten informatie

Boommarter

Boommarter komt voor in allerlei typen en leeftijden bos. De boommarter scharrelt zijn voedsel bij elkaar door te eten wat hem 'voor-de-voet' komt. Zijn eten bestaat uit insecten (waaronder hommels- en wespenbroed), vogels en eieren, kleine zoogdieren (van muis tot konijn) en aas en af en toe een eekhoorn. In de nazomer en herfst eet de boommarter veel bessen en vruchten. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Boommarters maken meestal niet zelf een hol maar passen een bestaand nest aan.

Boommarter

Martes martes (LINNAEUS, 1758)

Zoogdieren Mustelidae Martes Martes martes Soort

Details Waarnemingen Kaarten Foto's Geluiden Statistieken Op/in Namen

zeldzaam
inheems

Verspreidingskaart

☐ gebruik interval

2020-11-17

2022-11-16

☒ Alleen goedgekeurd

1km-grid

Filter

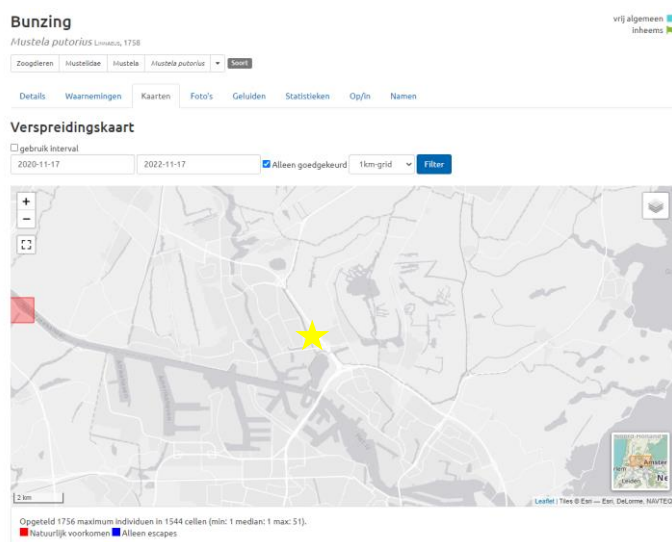

Opgeteld 1378 maximum individuen in 1195 cellen (min: 1 median: 1 max: 5).
■ Natuurlijk voorkomen ■ Alleen escapes

Waarnemingen boommarter in omgeving projectgebied

Bunzing

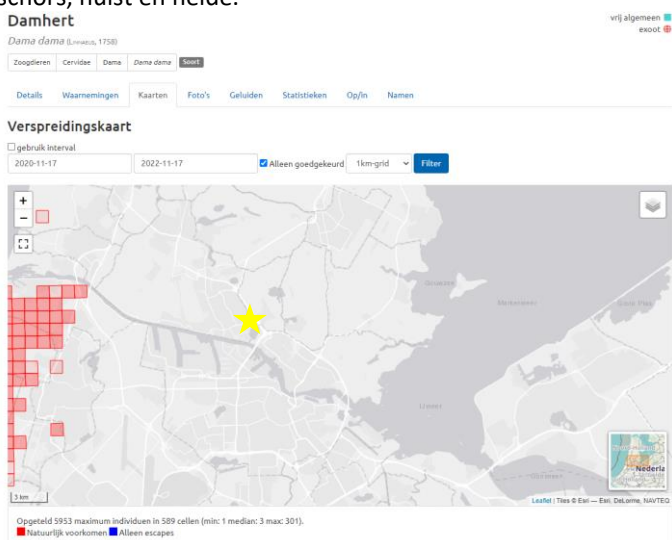
De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Als habitat kiest de bunzing bij voorkeur voor landbouwgebied met houtwallen en heggen. Vaak woont hij in schuren en stallen waar hij tal van muizen en ratten verorbert. De bunzing klimt zelden, maar zwemmen en duiken kan hij goed. Het voedsel van de bunzing bestaat uit allerlei dierlijk voedsel zoals konijnen, hazen, ratten, muizen, mollen, vogels, vogeleieren, reptielen, amfibieën en insecten, maar ook vogelkers, bosbes of ander fruit wordt gegeten. De nestplaats is meestal een verlaten konijnenhol of een schuilplaats in het hooi in de schuur.

Waarnemingen bunzing

Damhert

Het damhert komt vooral voor in lichte loofbossen en gemengde bossen, minder vaak in uitgestrekte naaldbossen. Hij heeft een voorkeur voor oudere bossen met een dichte onderbegroeiing. Belangrijk is dat er voldoende gras is. Ook komt hij voor in randzones bij open plekken, graslanden en akkerranden en in parkachtige bosgebieden. Het leefgebied van damherten heeft omvang van honderden hectaren waarin al grazend het voedsel bijeen wordt gezocht. Het voedt zich met grassen, biesen en kruiden, aangevuld met jonge (boom)bladeren, dennen- en sparrennaalden, bessen, eikels, beukennoten, granen, wortelen en 's winters schors, hulst en heide.

Waarnemingen damhert

Eekhoorn

De Europese rode eekhoorn leeft voornamelijk in uitgestrekte naaldbossen en gemengde bossen waarin naaldbomen overheersen. De eekhoorn voedt zich met name met plantaardig materiaal als noten en zaden van sparren en pijnbomen. De eekhoorn maakt vaak gebruik van oude nesten van andere eekhoorns. Een eekhoornnest is rond met een diameter van dertig centimeter en bevindt zich in een boom, op minstens zes meter hoogte, vlak bij de boomstam. Soms wordt een nest op een tak gemaakt of in een holle boom. De

buitenste zijde van het nest wordt gemaakt van twijgen, en de binnenzijde wordt bekleed met mos en gras. Nesten waarin de jongen worden geboren zijn bekleed met een dikkere laag. Elke gezonde eekhoorn heeft niet één maar meerdere nesten, elk met een specifieke functie. Er zijn rustnesten en slaapnesten, nesten voor een kort of langer verblijf en kraamnesten.

Europese Rode Eekhoorn

Sciurus vulgaris LINNAEUS, 1758

vrij algemeen
inheems

Zoogdieren | Sciuridae | Sciurus | *Sciurus vulgaris* | Soort

Details | Waarnemingen | Kaarten | Foto's | Geluiden | Statistieken | Op/in | Namen

Verspreidingskaart

☐ gebruik interval

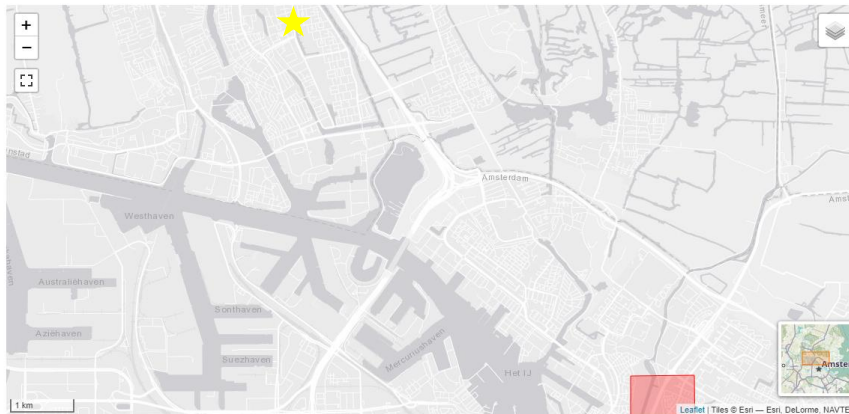
2020-11-17

2022-11-18

☒ Alleen goedgekeurd

1km-grid

Filter

Opgeteld 7019 maximum individuen in 5157 cellen (min: 1 median: 1 max: 100).
■ Natuurlijk voorkomen ■ Alleen escapes

Waarnemingen eekhoorn

Egel

Egel komt voor in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. Ze kruipen door nauwe spleten en kunnen prima zwemmen (moeten wel de kant op kunnen). Egels zijn alleseters. Ze eten o.a. kevers, rupsen, regenwormen, oorwurmen en slakken (met huis en al). Het egelnest wordt letterlijk in elkaar gedraaid, hij sleept het nestmateriaal (bladeren, planten, mossen en grassen) naar de favoriete plek, maakt een hoop graaft zich in en begint te draaien. Zo ontstaat er dicht op elkaar op elkaar gepakte bladeren die de wanden van het nest vormen, deze kunnen wel twintig centimeter dik zijn. Ze vermijden vochtige gebieden en naaldbossen zonder onderbegroeiing, egels hebben een hekel aan nattigheid en prefereren droge schuilplaatsen. Bij gevaar rolt de egel zich op, hij zal niet vluchten.

West-Europese Egel

Erinaceus europaeus LINNAEUS, 1758

algemeen
inheems

Zoogdieren | Erinaceidae | Erinaceus | *Erinaceus europaeus* | Soort

Details | Waarnemingen | Kaarten | Foto's | Geluiden | Statistieken | Op/in | Namen

Verspreidingskaart

☐ gebruik interval

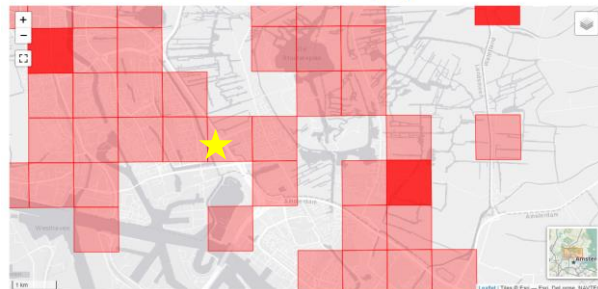
2020-11-17

2022-11-18

☒ Alleen goedgekeurd

1km-grid

Filter

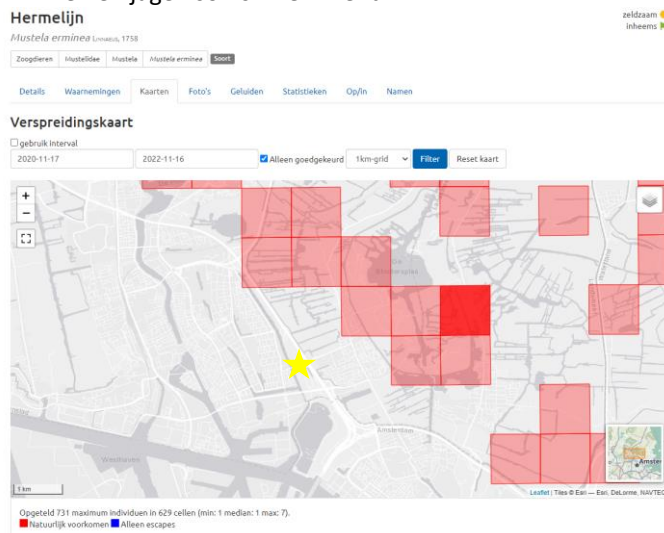

Opgeteld 9903 maximum individuen in 7405 cellen (min: 1 median: 1 max: 61).
■ Natuurlijk voorkomen ■ Alleen escapes

Waarnemingen egel

Hermelijn

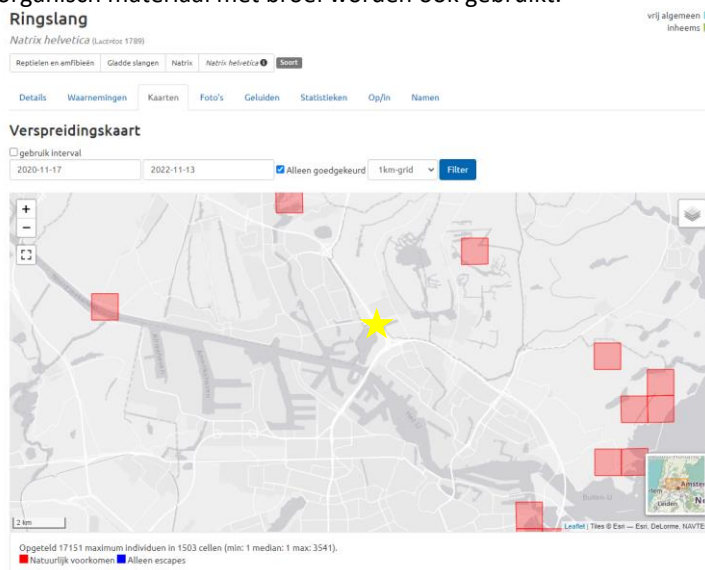
Hermelijnen zijn typische 'randzone-dieren', die vooral landschappen verkiezen waarin een intense afwisseling optreedt in bodemgebruiksvormen (bossen, graslanden, landelijke bebouwing en tuinen, moerasvegetaties, etc.) en bijhorende lineaire structuren (perceelsranden, houtkanten, taluds, beekoever, etc.). Bovendien lijken zij een voorkeur te hebben voor de wat vochtiger terreinen en zwemmen ook regelmatig en vrijwillig. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. Hermelijn jaagt voornamelijk op kleine zoogdieren. Woelmuizen, ratten en konijnen vormen het hoofdvoedsel maar er worden ook vogels en vogeleieren gegeten. De hermelijn leeft in een hol, meestal een oud mollenest of konijnenhol en verplaatst zich meestal langs lijnvormige elementen die dekking bieden zoals heggen, muurtjes, oeverlijnen, etc. Hermelijnen kunnen goed klimmen en jagen soms zwemmend.

Waarnemingen hermelijn

Ringslang

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Ringslangen zonnen vaak op dijkjes in de buurt van water, waar ze jagen op voornamelijk amfibieën en soms op andere gewervelde dieren waaronder vissen. De ringslang legt 20-30 eieren per legsel in composthopen, bladhopen en mestvaalten. Ingerotte boomstobben en dichte lagen organisch materiaal met broei worden ook gebruikt.

Waarnemingen ringslang

Rosse woelmuis

De rosse woelmuis leeft bij voorkeur in loof- en gemengd bos met daaronder een struik- of kruidlaag, maar hij komt ook voor in jonge aanplant en in naaldbos. Ook leeft hij in houtwallen, heggen, bosranden en parken. Hij waagt zich zelden in open gebieden zonder beschutting. De rosse woelmuis beknaagt de schors van loofbomen, naaldbomen met een zachte schors en hulst en klimt daarbij hoger dan andere woelmuizen. Deze muis maakt een bolvormig nest van bladeren, mos, gras en veertjes. Hij maakt zijn nest in een hol onder de grond. Dit nest heeft een duidelijke ingang en vanuit het nest loopt een systeem van gangen. Rosse woelmuis is geen zwemmer, water vormt een barrière.

Rosse Woelmuis

Myodes glareolus (Schreber, 1780)

algemeen
inheems

Zoogdieren Cricetidae Myodes *Myodes glareolus* Soort

Details Waarnemingen Kaarten Foto's Geluiden Statistieken Oplyn Namen

Verspreidingskaart

☐ gebruik interval

2020-11-17

2022-11-18

☒ Alleen goedgekeurd

1km-grid

Filter

Opgeteld 2323 maximum individuen in 1387 cellen (min: 1 median: 1 max: 200).
■ Natuurlijk voorkomen ■ Alleen escapes

Waarnemingen rosse woelmuis

Steenmarter

Steenmarter heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. De steenmarter wordt vaak een cultuurvolger genoemd. Voedsel en dekking zijn bepalend voor de habitatkeuze van de steenmarter. Zwemmen doet ie liever niet. De steenmarter eet zowel plantaardig als dierlijk voedsel. Hij heeft een veelzijdig menu. Hij eet o.a. muizen, ratten, egels, jonge konijnen, vogels, eieren, kevers, rupsen, kikkers en regenwormen. Steenmarters maken veelal geen echt nest; meer een schuilplaats in een kier of nis met diverse voorhanden zijnde materiaal.

Steenmarter

Martes foina (Gmelin, 1777)

vrij algemeen
inheems

Zoogdieren Mustelidae Martes *Martes foina* Soort

Details Waarnemingen Kaarten Foto's Geluiden Statistieken Oplyn Namen

Verspreidingskaart

☐ gebruik interval

2020-11-17

2022-11-17

☒ Alleen goedgekeurd

1km-grid

Filter

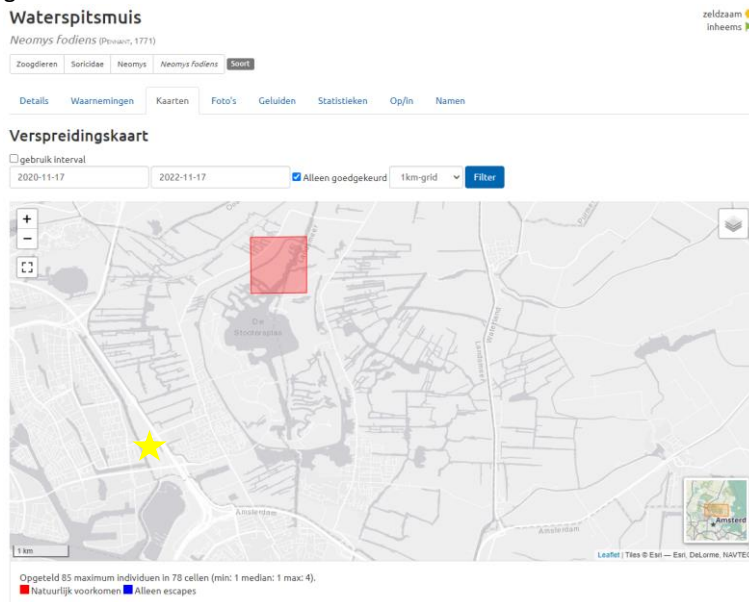

Opgeteld 2258 maximum individuen in 2058 cellen (min: 1 median: 1 max: 6).
■ Natuurlijk voorkomen ■ Alleen escapes

Waarnemingen steenmarter

Waterspitsmuis

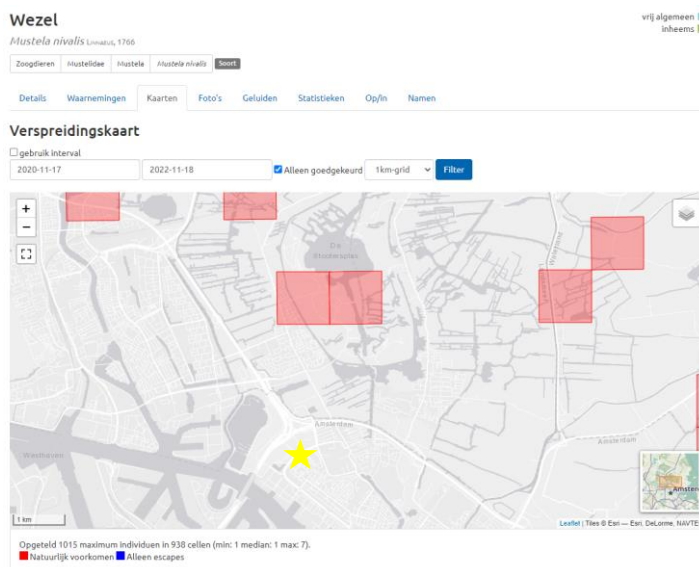
Het leefgebied van de waterspitsmuis ligt langs schoon, niet te voedselrijk water, met bodembedekkende vegetatie. Er moeten voldoende schuilmogelijkheden in oevers zijn. Ze eten insecten en andere ongewervelden zoals kreeftachtigen, waterslakken, kevers, schietmotten, vliesvleugeligen, larven en wormen. Daarnaast eet hij ook kleine vissen, amfibieën(eieren) en aas. Hij maakt gebruik van holen die door muizen, bruine ratten of woelratten zijn gemaakt. Hierin wordt een groot, compact, bolvormig nest van gras, bast, wortels en mos gemaakt. De waterspitsmuis is een ontzettend schuw dier, dat zich dood kan schrikken van een plotseling, hard geluid.

Waarnemingen waterspitsmuis

Wezel

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland. Meestal in droger gebied dan de hermelijn. De wezel is een vleeseter en leeft hoofdzakelijk van muizen. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. Daarnaast eten ze ook wel bosmuizen, ratten, mollen, vogeltjes, eieren, slakken, kikkers, insecten en jonge konijnen en haasjes. Het nest wordt gemaakt in een hol of spleet, deze wordt bedekt met gras of bladeren.

Waarnemingen wezel